

12. Музика А.А., Лашук Є.Ф. Предмет злочину: теоретичні основи пізнання: монографія. Ки-їв: ПАЛИВОДА, 2011. 192 с.

13. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д.С. Азаров, В.К. Гри-шук, А.В. Савченко [та інші]; за заг. ред. О.М. Джужі, А.В. Савченка, В.В. Чернея. Київ: Юрінком Інтер, 2017. 1104 с.

14. Закон України «Про дорожній рух» 30 червня 1993 року № 3353-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12#Text>

15. Про практику застосування судами України законодавства у справах про деякі злочини проти безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту, а також адміністративні правопорушення на транспорті: Постанова Пленуму Верховного суду України від 23 грудня 2005 р. № 14: Злочини проти громадського порядку та громадської безпеки хрестоматія: хрестоматія / укл. О.І. Плужнік, М.В. Корнієнко; під заг. ред. А.О. Шелехова. Одеса : ОДУВС, 2017. 129 с.

16. Федчун Н.О. Правова й соціальна сутність транспортних злочинів. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2019. Вип. 4. С. 142-145.

17. Шевчук В.В. Транспортний засіб – предмет, знаряддя чи засіб вчинення кримінального правопорушення, передбаченого ст. 286 КК України? *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету, Серія ПРАВО*. Випуск 85: частина 3. 2024. С. 346-351

18. Щербакова Г. В. Проблема встановлення та доведення об'єктивних ознак кримінально караного діяння, передбаченого ст. 276 та ст. 286 КК України. *Часопис Київського університету права*. 2013. С. 25–29 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ualpa.org.ua/files/3.paper-sherbackova_gv.pdf

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-452-1-142>

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ДЕКЛАРУВАННЯ НЕДОСТОВІРНОЇ ІНФОРМАЦІЇ (СТ. 366-2, СТ. 366-3 КК УКРАЇНИ): ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Якименко Я. О.

*аспірант кафедри кримінального права та кримінології
Дніпровського державного університету внутрішніх справ*

Згідно ст. 68 Основного Закону України проголошено, що кожен зобов'язаний неухильно додержуватися Конституції України та законів України, не посягати на права і свободи, честь і гідність інших людей.

Незнання законів не звільняє від юридичної відповідальності. В свою чергу органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України, зазначено ч. 2 ст. 6 Конституції [1].

Як можемо побачити, ці нормативно-правові положення висувають додаткові вимоги до осіб уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування. Одним із безпосередніх обов'язків яких є подання декларації, запровадження якої має на меті боротьбу з корупційними кримінальними правопорушеннями в Україні.

Таким чином, з метою забезпечення інституту декларування, Законом України «Про запобігання корупції» від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII було встановлено кримінальну відповідальність за декларування недостовірної інформації. Але тільки 10 червня 2016 року Національне агентство з питань запобігання корупції прийняло рішення про початок роботи системи подання та оприлюднення декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування зареєстроване в Міністерстві юстиції України 15 липня 2016 року за № 958/29088. В подальшому, а саме 27 жовтня 2020 року було винесено Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 47 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень Закону України «Про Запобігання корупції», Кримінального кодексу України. В результаті чого ст. 366-1 КК України було виключено, а замість неї КК України було доповнено статтями 366-2 та 366-3.

З того часу відповідні кримінально-правові норми ставали предметом розвідок багатьох науковців. Водночас, можемо погодитись із В.М. Янівським, що багато питань, пов'язаних із цими заборонами, у кримінально-правовій доктрині і досі залишаються невирішеними [2, с. 230].

Так, зокрема В.В. Глунько наголошує на цілій низці проблем та колізій. Так, автор зазначає, що якщо Уряд терміново не візьметься за створення дієвих механізмів з реалізації Закону України «Про запобігання корупції» та не вживатиме заходів для усунення різного роду правових колізій цього Закону, то Україну замість зменшення кількості корупційних правопорушень, чекатиме їх різке підвищення. Адже для працівника правоохоронного органу буде набагато простіше притягти до кримінальної відповідальності працівника, який зробив помилку в декларації про доходи ніж довести вину високопосадовця, який вкрав у держави мільйони гривень. На думку науковця, сучасний стан справ розкриття кримінальних правопорушень вчинених посадовцями режиму Януковича слугує яскравим тому підтвердженням.

Тому, наголошує автор, буде дуже погано якщо правоохоронні органи, користуючись прогалинами антикорупційного законодавства, показуватимуть високі показники притягнення до відповідальності за корупційні правопорушення і притягатимуть до відповідальності тих, кого корупція стосується найменше [3, с. 608].

Також варто зазначати, що переважна більшість досліджень кримінальної відповідальності за декларування недостовірної відповідальності (ст. 366-2, ст. 366-3 КК України) здійснювались до початку повномасштабного вторгнення на територію України країни агресора. Зокрема, введення на території України воєнного стану зумовило прийняття законодавцем певних процесуальних рішень, щодо обов'язкового декларування. Зокрема, це прийняття Закону України № 2115-IX від 3 березня 2022 року «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни» та Закону України № 3384-IX від 20 вересня 2023 року «Про внесення змін до деяких законів України про визначення порядку подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, в умовах воєнного стану». Останні наукові дослідження характеризуються фрагментарністю, і не претендують на всебічність та повноту, зосереджуючись лише на деяких аспектах наявних у кримінально-правовій науці проблем. Все це, на нашу думку, зумовлює актуальність та нагальну потребу проведення сучасного, комплексного дослідження кримінальної відповідальності за декларування недостовірної відповідальності (ст. 366-2, ст. 366-3 КК України).

Література:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>
2. Янівський В.В. Про об'єкт кримінальних правопорушень, передбачених статтями 366-2 та 366-3 Кримінального кодексу України. *Правничий часопис Донецького національного університету імені Василя Стуса*. 2024. № 1. С. 229–240.
3. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України. Станом на 20 січня 2018 року / за заг. ред. В.В. Глунька. Київ : Видавничий дім «Професіонал», 2018. 784 с.